

Witrażownik

712505

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Witrażysta zajmuje się wykonaniem według dostarczonego projektu różnych form w technice witrażu (zwłaszcza okien, ale też np. abażurów).

Praca nad wykonaniem witrażu ma kilka etapów. Najpierw trzeba przenieść projekt plastyczny, tzw. „karton” sporządzony zwykle w skali 1:1, na roboczy brystol. Skopiowany na brystolu projekt jest wzorcem mających powstać form składowych witrażu. Bristol rozcina się (specjalnymi nożycami) na szablony, według których następnie przycina się szkła. Zależnie od stopnia twardości szkła wycina się z nich formy według szablonów przy użyciu diamentu lub „kółka” szklarskiego. Do wykonania witrażu stosuje się gotowe szkła kolorowe lub samemu barwi szkło nakładając szklivne farby tlenkowe - do złączenia włącznie. Niektóre witraże są również opracowywane malarsko. Wtedy witrażysta (mistrz w zawodzie) musi precyzyjnie przenieść projekt malarski na wycinane elementy. Malowane szkła trzeba wypalić w odpowiedni sposób w piecach ceramicznych, komorowych lub muflowych. Następnie witrażysta wykonuje ramki ołowiane, w które oprawiane są szkła. Najpierw w specjalnej formie odlewa się wstępny profil i potem walcuje się go przy wykorzystaniu specjalnej walcarki. Obrazowanie szkieł w witrażu ma przekrój litery „H” - powiada się, że jest to przekrój dwuteownika.

Kolejny etap pracy to ujęcie w obramowania ołowiane wyciętych ze szkła elementów. Po oprawieniu szkieł ramki lutuje się na spoiniach lub w całości powleka ołowianą cyną (przy użyciu lutownic elektrycznych). Wreszcie witraże trzeba uszczelnić płynną masą kitu miniowego i zamocować usztywnienia, zwane wiatrownicami.

Istota kompozycji witrażowej tkwi w kolorze i kształcie wyciętych szybek i graficznym rysunku kształtów uwidocznionym przez linie ołowianych połączeń oraz podziały usztywnień.

Witrażysta zwykle sam montuje wykonane okno witrażowe. Musi zatem oprawić witraż w ramę drewnianą lub metalową i znać sposoby mocowania w murze.

Witrażownictwo jest jedną z wyspecjalizowanych dziedzin rzemiosła artystycznego. Zawód ten uprawiają zarówno rzemieślnicy - odtwórcy, jak i artyści - plastycy, którzy sami wykonują własne projekty witraży.